

Силабус дисципліни

ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Галузь знань - 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність - 015 Професійна освіта

Спеціалізація - 015.39 Цифрові технології

Освітньо-професійна програма - Професійна освіта (Цифрові технології).

Дисципліна циклу: нормативна

Рік навчання: 2. Семестр: 3

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.пед.н., професор **Володимир Мирославович Чайка**

Контактна інформація

chaikavm2704@gmail.com +380672082348

Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни: Формування у здобувачів освіти базових знань, умінь та навичок у галузі дидактики професійної освіти, зокрема з акцентом на впровадження цифрових технологій.. Дисципліна спрямована на підготовку майбутніх фахівців до ефективного планування, організації та реалізації освітніх процесів з урахуванням сучасних технологічних та економічних викликів.

Завдання вивчення навчальної дисципліни "**Дидактичні основи професійної освіти**":

- Ознайомити студентів з основами дидактики професійної освіти та принципами навчання дорослих.
- Розвинути вміння проектувати та реалізовувати освітні програми, орієнтовані на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі цифрових технологій.
- Сприяти розвитку фінансової грамотності студентів, зокрема через інтеграцію економічних та фінансових знань у професійну освіту.
- Виховувати в здобувачів освіти критичне мислення та вміння аналізувати інформацію, пов'язану з професійною діяльністю.
- Розвинути навички самостійної роботи, співпраці в команді та ефективного прийняття рішень у навчальному процесі та професійній діяльності.
- Сформувати у здобувачів освіти уміння й навички аналізувати та здійснювати організацію освітнього процесу, спираючись на законодавчі та нормативні документи дидактичних складових теоретичної та практичної підготовки у сфері професійної освіти.

Структура дисципліни

Години (д.ф./з.ф.)		Тема	Результати навчання	Завдання		
Лек.	Сем					
2	-	2	-	Тема 1. Дидактика – наука про навчання та освіти	Ознайомитися з дидактикою як наукою і навчальною дисципліною. Дослідити методологічну основу дидактики. Вивчити основні компоненти теорії освіти і навчання. Проаналізувати основні дидактичні концепції в історії розвитку дидактики. Визначити предмет і завдання сучасної дидактики. Оцінити дидактику як систему, її зв'язок з іншими науками. Дослідити виникнення і розвиток дидактики в Україні.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2	1	2	-	Тема 2. Суть процесу навчання	Проаналізувати навчання як процесуальне явище. Дослідити компоненти процесу навчання. Вивчити взаємозв'язок основних функцій процесу навчання. Розглянути структуру діяльності вчителя. Вивчити психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів. Класифікувати основні види навчання. Проаналізувати педагогічний процес та структуру засвоєння знань. Оцінити оптимізацію й інтенсифікацію навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2	1	2	2	Тема 3. Закони, закономірності та принципи навчання	Ознайомитися з філософською сутністю понять “закон”, “закономірність”, “принцип”. Дослідити зовнішні і внутрішні закономірності навчання. Проаналізувати реалізацію принципів навчання в навчальному процесі. Визначити поняття про правила навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2	1	2	-	Тема 4. Зміст професійної освіти	Ознайомитися з проблемою формування і реалізації змісту освіти в сучасних умовах. Проаналізувати державний, регіональний та шкільний компоненти змісту освіти. Дослідити основні документи, що визначають зміст освіти в сучасній українській школі. Вивчити складові державного стандарту освіти та компоненти змісту навчального матеріалу.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
4	1	4	2	Тема 5. Методи навчання	Ознайомитися з поняттям методу і прийому навчання. Вивчити проблему класифікації методів навчання. Класифікувати методи навчання за зовнішніми формами їх прояву, типом пізнавальної діяльності, внутрішнім логічним шляхом засвоєння знань. Дослідити методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Оцінити методи контролю і самоконтролю в навчанні. Проаналізувати проблему вибору методів навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
4	1	4	-	Тема 6. Форми організації навчання	Ознайомитися з поняттям форм організації навчання. Проаналізувати дидактичну характеристику основних структурних елементів різних типів форм навчання. Вивчити підготовку педагога до заняття та самоаналіз його результатів. Дослідити інші форми організації навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
4	1	4	1	Тема 7. Перевірка і оцінка знань, умінь і навичок учнів	Ознайомитися із суттю та завданнями контролю в освітньому процесі. Проаналізувати основні принципи контролю знань. Класифікувати види і методи контролю знань. Оцінити результати навчально-пізнавальної діяльності здобувачів.	Презентації, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг

4	1	4	1	Тема 8. Основні технології навчання в професійній освіті	Вивчити теоретичні основи технології навчання. Ознайомитися з таксономією цілей навчання. Проаналізувати основні компоненти технології навчання. Дослідити характеристику основних технологій навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
4	1	4	1	Тема 9. Вибрані проблеми дидактики. Оптимізація процесу навчання	Ознайомитися з диференційованим навчанням у закладах професійної освіти. Дослідити проблему навчання обдарованих здобувачів. Проаналізувати неуспішність здобувачів і шляхи її подолання. Вивчити оптимізацію в сучасній дидактиці. Проаналізувати реалізацію принципу оптимізації навчання.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2	-	2	1	Тема 10. Сучасна освіта в контексті нової педагогічної парадигми.	Ознайомитися з чинниками реформування професійної освіти. Проаналізувати основні компоненти підготовки викладача професійної освіти на сучасному етапі розвитку педагогічної науки. Вивчити стратегії формування професійних компетентностей викладача закладу професійної освіти. Проаналізувати тенденції розвитку сучасної освіти з погляду різних освітніх моделей.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг

Літературні джерела

1. Василенко Н.В. Нова українська школа: методичний консиліум. *Управління освітою*, 2018. №7-9. С. 24-32.
2. Державні стандарти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Калошин В., Гоменюк Д. У чому причини успіху шкільної освіти Фінляндії? *Управління школою*, 2018. №7-9. С. 2-11.
5. Климко Л.В. Розбудова регіональної мережі громадсько-активних шкіл за умов освітніх змін. *Управління школою*, 2018. №13-15. С. 20-24.
6. Кремень В. Освіта у контексті сучасних соціокультурних змін. *Філософія освіти*. 2008. №1-2 (7). С. 15-21.
7. Крисоватий А. Основні парадигми освіти та їх сутнісна характеристика. *Психологія і суспільство*. 2015. № 1. С. 114 – 116.
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М.Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с.
9. Чайка В.М. Основи дидактики: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: Академвидав, 2011. 240с.
10. Чайка В.М. Основи дидактики: тексти лекцій і завдання для самоконтролю: навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закл. Тернопіль: Астон, 2002. 244 с.
11. Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.
12. Янкович О., Беднарек Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

Електронні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Сайт Інституту методів та змісту освіти URL: www.imzo.gov.ua
3. Нова українська школа URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Проект концепції «Сучасна професійна освіта»: концептуальні засади реформування та розвитку професійної освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozrobilo-proektkonceptualnih-zasad-reformuvannya-profesijnoyi-osviti-ukrayini-suchasna-profesijna-osvita>

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів, а у разі їх порушення без поважної причини оцінка за завдання може бути знижена. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, програма Kahoot).

• **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

В процесі вивчення дисципліни «**Дидактичні основи професійної освіти**» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 1;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 2;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи студентів;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Дидактичні основи професійної освіти**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох частин: 1) тестові завдання (10 тестів по 10 балів) та 2) теоретичне питання. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за виконання модульних завдань.

Критерії оцінювання знань слухачів

Оцінювання знань студентів під час вивчення курсу «Креативне мислення» здійснюється за результатами різноманітних форм контролю (усне і письмове опитування на практичних заняттях, виконання контрольних робіт, виконання індивідуальних самостійних робіт, складання екзамену тощо).

За результатами усного опитування та виконаних письмових робіт, слухачам можуть бути виставлені оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка «відмінно» виставляється у тому випадку, якщо слухач:

- дає вірну, змістовну і вичерпну відповідь на поставлені питання, які передбачені робочою програмою;
- виявляє глибокі теоретичні знання, в тому числі здобуті самостійно, про особливості діяльності фінансових органів;
- логічно, чітко, послідовно, в повному обсязі викладає основні й допоміжні ідеї та думки, які були передбачені в поставлених питаннях;
- вільно володіє передбаченою термінологією та використовує її;

- володіє знаннями з суміжних дисциплін та вміло застосовує їх;
- виявляє розуміння актуальних проблем, пов'язаних із діяльністю фінансових органів;
- демонструє навички вмілого застосування вивченого теоретичного матеріалу в процесі вирішення практичних занять.

Оцінка «добре» виставляється у випадку, коли слухач:

- дає правильні, змістовні, але недостатньо вичерпні відповіді на поставлені питання (допускає незначні неточності, пропускає окремі пояснення тощо);
- здебільшого орієнтується в теоретичному матеріалі з питань діяльності фінансових органів;
- загалом володіє термінологією, передбаченою робочою програмою дисципліни;
- виявляє вміння зіставляти, аналізувати, узагальнювати досліджуваний матеріал, робити власні висновки.

Оцінка «задовільно» виставляється у тому випадку, якщо слухач:

- достатньою мірою володіє навчальним матеріалом, але ці знання не є системними;
- орієнтується та в основному розкриває сутність окремих понять дисципліни;
- переважно не володіє термінологією, передбаченою робочою програмою з цієї дисципліни;
- не вміє аналізувати та узагальнювати досліджуваний матеріал, робити власні висновки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у тому випадку, якщо слухач:

- навчальним матеріалом володіє на рівні ознайомлення, відтворює його фрагментарно;
- не дає відповідей на поставлені запитання;
- не розкриває сутності основних понять, які передбачені робочою програмою дисципліни;
- не володіє необхідною термінологією.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	“Задовільно”	E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)